

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2022-17216
Den 7. juli 2022

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 18. juli 2022

SAMLENOTAT

1. Ruslands aggression mod Ukraine.....	2
2. Latinamerika og Caribien.....	5
3. Digitalt diplomati for EU.....	7

1. Ruslands aggression mod Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet ventes, en drøftelse af Ruslands militære aggression mod Ukraine. Drøftelsen forventes på nuværende tidspunkt at fokusere på opfølgning på EU's handlingsplan om de globale konsekvenser af krigen, der blev drøftet på mødet den 20. juni, militær støtte til Ukraine via Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF) samt indsatsen for at retsforfølge mulige krigsforbrydelser i Ukraine.

2. Baggrund

Ruslands omfattende militære offensiv mod Ukraine fortsætter på femte måned. Senest har Rusland øget offensiven med en lang række missilangreb langt fra frontlinjen. Den 26. juni resulterede et missilangreb mod mål i Kyiv i mindst fire dræbte personer. Den 27. juni blev et indkøbscenter ramt i byen Kremenchuk i det centrale Ukraine og efterlod flere dræbte personer.

På mødet i Det Europæiske Råd den 23.-24. juni 2022 var der enighed om at tildele Ukraine og Moldova kandidatstatus. Beslutningen sender et stærk signal til den ukrainske befolkning om, at Ukraine hører til og har en fremtid i den europæiske familie. Der venter nu et stort reformarbejde for Ukraine, som EU vil bistå med. Kommissionen vil i forbindelse med fremlæggelsen af den årlige udvidelsespakke i 2023 skulle give en statusrapport om de to landes opfyldelse af de kriterier, Kommissionen opstillede i sin udtalelse. Herefter skal Rådet tage stilling til, hvorvidt de to lande er klar til, at der kan indledes optagelsesforhandlinger.

Invasionen har forværret en allerede eksisterende global fødevarer- og forsyningskrise. Priserne på fødevarer, gødning og energi er steget markant. En væsentlig del af Ukraines høst fra 2021, svarende til 20-25 mio. tons korn, befinder sig fortsat i Ukraine som følge af den russiske flådeblokade, ligesom der ventes store problemer med at opbevare og eksportere dette års høst på forventeligt 30 mio. tons korn. Sårbare lande i Mellemøsten og Afrika rammes særligt hårdt. Rusland udøver aktiv desinformation med fortælling om, at sanktioner mod Rusland skulle være den primære årsag til de stigende priser og fødevarerensikkerhed. Der er fortsat behov for en koordineret tilgang for at søge at genoptage korneksporten fra Ukraine, sikre akut humanitær bistand til de mest udsatte lande samt imødegå den russiske desinformation og mindske konsekvenserne for tredjelande, især skrøbelige og sårbare stater.

EU-landene har løbende støttet opbygningen af Ukraines militære kapaciteter med levering af våben samt materiel via Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF). Støtten er blevet forøget flere gange og omfatter nu 1.840 mio. euro til våben og 160 mio. euro til materiel – i alt 2 mia. euro. EPF's samlede budget er 5,7 mia. euro (2021-2027).

Den 13.-14. juli afholder den nederlandske udenrigsminister, ICC-chefanklageren og EU-kommissæren for retlige anliggende en ministerkonference om *accountability* for formodede

internationale forbrydelser begået i Ukraine den 13.-14. juli i Haag. Som opfølgning herpå forventes det, at forskellige initiativer på området vil blive drøftet på rådsmødet. Situationen i Ukraine blev den 2. marts 2022 henvist til ICC af 43 statsparter inkl. Danmark, hvorefter ICC har iværksat efterforskning af mulige forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og folkedrab begået i Ukraine. Danmark har sekunderet en national ekspert til Domstolen og øget sit bidrag med 700.000 kr. Danmark har i marts taget initiativ til at etablere gruppen for 'Accountability' i Ukraine. Gruppen arbejder for koordinering af og fokus på, at de ansvarlige for internationale forbrydelser begået i Ukraine stilles til ansvar.

Det internationale samfund har samtidig fokus på at støtte genopbygningen i Ukraine. Senest afholdtes den 4.-5. juli højniveaukonferencen Ukraine Recovery Conference 2022 i Lugano, hvor udenrigsministeren deltog. Ved konferencen præsenterede Ukraine sin nationale genopbygningsplan, som forventes at agere som rammen for det fremtidige genopbygningsarbejde i Ukraine. EU forventes at spille en central rolle i genopbygningen af Ukraine, som flere EU-lande samtidig gerne ser koblet til Ukraines reformdagsorden.

3. Formål og indhold

Indholdet af drøftelsen vil afhænge af udviklingen frem mod rådsmødet. Der ventes dog at være særligt fokus på opfølgning af EU's handlingsplan og de globale konsekvenser af krigen, den militære støtte til Ukraine via EPF samt indsatsen for at retsforfølge mulige krigsforbrydelser i Ukraine.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke på nuværende tidspunkt at have statsfinansielle konsekvenser, lovgivningsmæssige konsekvenser, erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i EU-kredsen bred erkendelse af, at krigenes afledte konsekvenser i stadig stigende grad også rammer tredjelande. Der er generel opbakning til en fælles koordineret indsats, der adresserer de globale konsekvenser af krigen og aktivt imødegår Ruslands desinformation om, at det er vestlige landes sanktioner, der er skyld i stigende fødevarerpriser. Det forventes, at enkelte medlemsstater vil betone vigtigheden af øget militær støtte til Ukraine gennem EPF'en.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om implementeringen af en EU-handlingsplan, der adresserer de globale konsekvenser af krigen i Ukraine. Det er af central betydning, at der iværksættes konkrete tiltag, der tydeligt viser sårbare tredjelande, at deres bekymringer tages alvorligt, og EU aktivt bidrager til at mindske krigens negative konsekvenser for dem. Regeringen vil fortsætte sin aktive indsats for at afdække og imødegå russisk desinformation. Dette også i EU-regi, hvor regeringen støtter et styrket fokus herpå, herunder fsva. sammenhængen mellem fødevaremangel og sanktioner. Det er samtidig vigtigt, at der sikres fortsat tæt koordination med EU's partnere og allierede samt sammenhæng mellem EU's initiativer og initiativer i regi af FN eller andre fora. Regeringen vil herudover fortsat arbejde aktivt for at sikre den nødvendige støtte til Ukraine, inkl. at bakke op om yderligere støtte til Ukraine under EPF, hvis dette skulle blive aktuelt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 15. juni 2022.

2. Latinamerika og Caribien

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der forventes en bred drøftelse af EU's relation til Latinamerika og Caribien, herunder konsekvenserne af den russiske aggression mod Ukraine samt muligheden for et EU-Latinamerika og Caribien topmøde i 2023.

2. Baggrund

EU's partnerskab med Latinamerika og Caribien er baseret på historisk tætte forbindelser, fælles værdier og samarbejde. Med en samlet befolkning tæt på 700 mio. mennesker er regionen en væsentlig politisk og økonomisk partner for EU.

I lyset af Ruslands aggression mod Ukraine, implikationerne af COVID-19 og bl.a. stigende kinesisk indflydelse er der behov for at styrke EU's engagement i regionen. Landene i Latinamerika og Caribien er væsentlige strategiske partnere i multilaterale fora og vigtige aktører til at imødegå globale udfordringer.

Ruslands aggression mod Ukraine har medført ustabile globale forsyningskæder for råvarer, herunder metaller, gødning og fødevarer, der forventes at påvirke regionens stabilitet og økonomiske vækstudsigter. EU forudser således, at Latinamerika og Caribien vil opleve et fald i økonomisk vækst fra ca. 7 % i 2021 til ca. 2,5 % i 2022. Ruslands desinformationskampagner når også Latinamerika og Caribien, herunder med påstande om at fødevarer- og forsyningskrisen skyldes EU's sanktioner snarere end Ruslands aggression og blokade af havne i Ukraine.

På denne baggrund forbereder EU over det kommende halvanden år en positiv og substantiel dagsorden for samarbejdet, hvor der rækkes ud til landene i regionen.

I perioden 2021-2027 vil EU allokere 3,4 mia. euro til samarbejde med Latinamerika og Caribien. Fokus vil være på digital transformation, grøn omstilling, bæredygtig økonomi og bekæmpelse af korruption. Desuden vil EU styrke den politiske højniveaualog med regionens lande, herunder bl.a. G20-lande som Argentina, Brasilien og Mexico samt arbejde for, at der gennemføres et topmøde med regionen i 2023.

For EU er det vigtigt at fastholde regionens fokus på bæredygtig grøn omstilling og genopbygning, samt at landene fastholder fokus på at øge ambitionerne i forbindelse med Paris-aftalen.

3. Formål og indhold

Udenrigsministrene ventes at have en drøftelse af EU's strategiske relationer til Latinamerika og Caribien samt drøfte status for konsekvenserne af Ruslands aggression mod Ukraine for regionen og prioriteter for samarbejdet. Der kan på rådsmødet endvidere forventes en kort

orientering om status for EU's associeringsaftaler med regionen. Det forventes, at moderniseringen af handelsdelen af associeringsaftalerne med Mexico og Chile kan forelægges Rådet og Europa-Parlamentet i løbet af 2022, mens EU-Mercosur-aftalen tidligst forventes forelagt i 2023. Kommissionen arbejder på en supplerende politisk erklæring med Mercosur om klima- og miljøforpligtelser – uden at genåbne selve aftalen. Aftalerne vil være et vigtigt strategisk, økonomisk og geopolitisk signal, der forstærker EU's samarbejde med regionen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes opbakning til, at EU fortsat forstærker sit engagement i Latinamerika og Caribien, herunder prioriterer det politiske og økonomiske engagement. Der forventes ligeledes generel opbakning til, at EU fortsat bidrager til at afbøde de geopolitiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, bl.a. den globale forsyningskrise – og at EU således også styrker det politiske outreach til Latinamerika og Caribien, herunder med konkrete tiltag ift. fødevarerikkerhed.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om EU's indsats i forhold til Latinamerika og Caribien, der generelt komplementerer danske prioriteter i det bilaterale engagement. Latinamerika og Caribien er vigtige partnere, ikke mindst når det gælder fastholdelsen af et regelbaseret multilateralt system, fair og bæredygtig handel samt på klimadagsordenen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

EU's relationer med Latinamerika og Caribien har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (udenrigsanliggender) den 21. juni 2021.

3. Digitalt diplomati for EU

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der forventes en drøftelse og vedtagelse af rådskonklusioner for en digital udenrigspolitik for EU (digitalt diplomati). Dette skal ses i lyset af den fortsatte stormagtrivalisering samt EU's voksende rolle på området.

2. Baggrund

Nye teknologier som kunstig intelligens og 5G-netværk er blevet centrum for debatten i det 21. århundredes stormagtskonkurrence. Mens udviklingen af nye teknologier fortsat er et økonomisk-kommercielt emne, så påvirkes det af og påvirker i stigende grad også udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik. De digitale værktøjer har samtidig gjort det muligt for autokratiske stater at underminere demokratiske samfund og bevægelser ved bl.a. cyberangreb, digital overvågning, adfærdskontrol, undertrykkelse og censur, påvirkningsoperationer samt ved at gøre forsyningskæder usikre.

Danmark har løbende arbejdet for, at EU bør fremme den europæiske tilgang til digitalisering globalt og være fortalere for en etisk, ansvarlig, demokratisk og sikker digitalisering og teknologisk udvikling, der går hånd i hånd med innovation og vækst. Fra dansk side har man bl.a. i 2021 samlet en gruppe ligesindede medlemslande med henblik på at komme med konkrete bud på en sammenhængende digital udenrigspolitik for EU, der blev drøftet på rådsmødet for udenrigsanliggender den 12. juli 2021. Siden har Danmark arbejdet for, at EU tager næste skridt og for alvor udvikler et digitalt diplomati, der skal sikre sammenhæng mellem EU's interne og eksterne politikker og styrke Europas position i globale drøftelser om teknologiske og digitale spørgsmål.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes en generel drøftelse om digitalt diplomati for EU i forlængelse af rådskonklusioner, som ventes vedtaget på rådsmødet. Rådskonklusionerne har til formål at udstikke rammerne for EU's digitale diplomati, som Den Fælles Udenrigstjeneste og Kommissionen samtidig gives mandat til at udvikle videre over de kommende år. Der er tale om et område, der spænder bredt og bl.a. indeholder ambitioner om at 1) sætte globale digitale standarder baseret på EU's værdier og interesser, herunder med fokus på retsstatsprincipper og menneskerettigheder; 2) sætte fælles geopolitiske prioriteter i samarbejde med erhvervsliv, tech-giganter og civilsamfund i tredjelande; 3) sikre sammenhæng mellem interne og eksterne digitale politikker; 4) styrke EU's modstandsdygtighed og sikkerheden blandt borgere i EU og globalt og forbedre imødegåelse af hybride trusler såsom cyberangreb og informationsmanipulation; og 5) udvikle en mere sammenhængende vision for brug af EU's udviklingsmidler.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen vurderes ikke på nuværende tidspunkt at have betydning for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andres landes holdninger

Der forventes bred anerkendelse af den geopolitiske betydning af ny teknologi, herunder den stigende stormagtskonkurrence og den udenrigs- og sikkerhedspolitiske betydning af ny teknologi for europæiske samfund og markeder. I forlængelse heraf forventes støtte til vedtagelsen af rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen mener, at EU bør fremme den europæiske tilgang til digitalisering globalt og være fortalere for, at digitaliseringen skal tjene samfundets interesser ved at bidrage til at adressere samfundets udfordringer, mens etisk, ansvarlig, demokratisk og sikker digitalisering og teknologisk udvikling går hånd i hånd med innovation og vækst. EU bør styrke sit digitale diplomati for ikke blot at forsvare sig selv, men også, proaktivt, forme det globale digitale miljø. Blandt andet ved at identificere partners digitale svagheder og tilbyde et alternativ til usikre udbydere eller rivaliserende geopolitiske spillere. Derfor støtter regeringen vedtagelsen af rådskonklusioner som led i ambitionen om at opnå et digitalt diplomati for EU med håndfaste værktøjer til at fremme europæiske og demokratiske værdier i globale normer og standarder.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 28. juni 2021.